

WETENSCHAP - 11 JANUARI 2010

Broeikaseffect is uit, adaptatie is in

Social sciences

Broeikaseffect en CO2-emissie zijn uit, klimaatverandering is in. En wil je echt met je klimaatproject in de krant, doe dan iets met adaptatie.

Dat schrijven Gerard Breeman en collega's van de leerstoelgroep Bestuurskunde in het jongste nummer van Bestuurskunde. Klimaatadaptatie, aanpassing aan het veranderende klimaat, is geknipt voor media-aandacht: het is simpel, dramatisch, lokaal en concreet. Eigenlijk alles wat de veel technischer begrippen CO2-emissie en broeikaseffect missen.

Al Gore

Alles evolueert, ook het klimaatvraagstuk. Wat ooit de media bestormde als het broeikaseffect, heet nu klimaatverandering. Met mediaonderzoek is dat eenvoudig te onderbouwen. Breeman houdt zich al een aantal jaren bezig met dit soort onderzoek naar de 'politiek van de aandacht'. Simpelweg door artikelen in kranten te turven. Breeman gebruikt daarvoor het NRC.

De aandacht voor milieu verloopt met pieken en dalen, met als onbetwist hoogtepunt 2007: de verschijning van *An inconvenient truth* van Al Gore. Dat strookt met bestaande theorieën over hoe de politieke en publieke agenda wordt bepaald. Aandachttrekkende incidenten spelen daarbij een belangrijke rol.

Verpakking

Interessanter is de manier waarop het probleem van het veranderende klimaat wordt verpakt. Wat aanvankelijk het broeikaseffect heette, is nu klimaatverandering geworden. En dat is volgens Breeman niet zomaar een 'woordenspel', een nieuwe zak voor oude wijn. Het heeft allemaal te maken met *framing*: de manier waarop een onderwerp (doelbewust) wordt neergezet. Technische en abstracte begrippen als broeikaseffect en CO2-emissie zijn vervangen door het veel bredere en vooral veel dramatischer begrip klimaatverandering. Onder die simpele paraplu zijn tal van bestaande milieuproblemen op gebied van water, lucht en bodem geschoven.

Tastbaar

De nieuwste verschuiving is de toenemende media-aandacht voor klimaatadaptatie. Daarbij ligt de focus op het klimaatbestendig maken van ecosystemen en samenlevingen. Adaptatie staat daarmee min of meer tegenover mitigatie, het terugdringen van de CO2-uitstoot. Niet de oorzaak van het probleem, maar de gevolgen staan centraal. Adaptatie levert lokale en tastbare maatregelen op. En dat 'verkoopt' volgens Breeman beter dan onderzoek naar de abstracte emissieproblematiek.